

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээзет

Ящы́ләк-псэукэ нахышу зэрашыщтым тегущыагъэх

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхъакууынэ Аслын сэкъатныгъэ зиэ нэбгыри б-у гэсэнгъэм ыкы наукэм, литературэм ыкы искусствэм, техническэ ыкы народнэ творчествэм, физическе культурэм ыкы спортым альянсыкъоң гъэхъэгъашу зышигъэхэм дипломхэр, ахьшэ шүхъафтынэу сомэ мини 10 зырыз афигъешшошагъэх.

АР-м и Лышхъэу пеублэ псальэ кышызыз, ильяс зеклэлтыкъохэм атэгъэпсыхъэгъэ программэу «Доступная среда» зыфилорэм кышыхэлтыгъэ сэкъатныгъэ зиэ ящыләк-псэукэ нахышу зэрашыщтым тегущыагъэх.

мы программэм игъэцэклэн со- мэ миллион 36-рэ пэулагъэхъагъ, зеклэмки сомэ миллион 90-рэ фэдиз агъэфедэнэу аш къыдыхэлтыгъагъ. Ау аш даклоу гумэкыгъохэр, щыкълагъэхэр зэрэшьлэхэр республикэм ишшэ къыхигъэштигъ.

— Сэкъатныгъэ зиэ нэбгыре мин 35-м ехъу Адыгэ им щэпсэу. Япсауныгъэ изытэт емьлттыгъэу мыхэм ашышибэр республикэм иобществен- нэ щылакъ чанэу къыхэлажъ, лышныкъо зэфэшхъафхэмкэ

гъэхъагъэхэр ашыих. Аш фэдэцэхэм атай ыпшъэкэ зи- гугуу къэтшыгъе шүхъафтынр зыкэдгъэнэфагъэр. Сэкъатныгъэ зиэхэм 1эпилэгъу афэхъуягъэны, яшыкълагъэхэр ягъэвотыгъэныр къэралыгъом ишшэрыль шүхъаалех, ар къыдэлтыгъээтилофшэн зэхэтэшэ, — къы- луагъ Тхъакууынэ Аслын.

Мы ильясым къыкъоң сэ- къатныгъэ зиэхэм япхыгъэ организации 6-мэ сомэ мил- лион фэдиз хъурэ финанс 1эпилэгъу арагъэвотыгъ. Ильяс

къэс сэкъатныгъэ зиэхэм я Дунэе мафэ ехъулэу мыш фэдэ организациихэм offic техникэр афащэфы. Аш даклоу мы купым къыхибуитэхэрэм яфитынгъэхэр ухумэгъэнхэм фэшэ региональнэ шэлжээ базэр нахышу шыгъэнэм республикэм ишшэхэм анаэ тет.

— Сэкъатныгъэ зиэхэм ящыләк-псэукэ нахышу зэрашыщтым тегущыагъэхэм дэгээзийгъэхэр ухумэгъэнхэм, ахэм реабилитация акъуным, нэмыйк лъэнэнкохэр гъэцэ- клахъэхэр зэрэхъурэм ахэм афэгъэзгээ ведомствэхэр лъып-

гейм ит гъэсэнгъэ, медицина ыкы алтечнэ учреждениехэм ашылхэм сэкъатныгъэ зиэхэр ачхэханхэ альэхэрэп. Аш ехъигъэ тхиль 28-рэ прокуратурэм кыыкъэхъагъ, 25-рэ зэхэфигъэ хуугъэ, гумэкыгъохэр дагъэзжыгъигъэх. Къулыку- шлэхэм яшуагъэхэр сэкъатныгъэ зиэ сабыим ишшэхэгъэ зиэхэр лъялгъэхъагъэх.

Цыфхэм яфитынгъэхэмкэ Уполномоченнэ Адыгэим щылэ Анатолий Осокиним кызызери- луагъэмкэ, мы ильясым сэкъатныгъэ зиэхэм гъогогы 64-рэ зыкыфагъэзагъ. Республиком игъэцэклэхээхэм ишшагъэхэр гумэкыгъохэм янахыыбэр дэгээзжыгъэ хуугъэ. Гущыэм пае, сэкъатныгъэ зиэ цыфхэм курэжье исыр ильяс 13-рэ фэтэрыбэу зэхэтунэ иттэхэн иятахээхэм къытхэхэштэгъэп. Аш илоф хынкүмхэм ильяс 2 фэдизэхээхэм зэхэфагъыгъ, бэмышлэу апэрэ этажын тет фэтэрыкэ кырратыгъ. Мыецкъоп къэлэ администратори сабыибэ зэрэс унагьом (сэкъатныгъэ зиэхэр исых) 1эпилэгъу фэхъуягъ, пэсуплэм фабэр лъялгъэхъагъэх.

Зэхэсигъом хэлэжагъэхэм ашылхэм нэужым къэгүштэгъэх, гумэкыгъо шүхъаалуагъэхэр. Ахэм ядэгээзжынхэмкэ 1эпилэгъу къа- фэхъурэ АР-м и Лышхъэу фэ- рэзагъэх. Джаш фэдэу сэкъатныгъэ зиэхэм я Урысые об- ществэ итхаматэу, УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Михаил Терентьевым ирээ- ныгъэ тхиль Тхъакууынэ Аслын кыфагъэшшошагъ.

— Сэкъатныгъэ зиэхэм щыкълагъэхэр ялхэр дэгью тэшлэх, ахэр дэгээзжыгъэхэнхэм ты- пылышт, 1эпилэгъу тафэхъушт, — къыуагъ къэхүм Тхъакууынэ Аслын.

ТХЪАРКЬОХЬО**Адам.**

Сурэтхэр А. Гусевым ты- рихыгъэх.

Къыблэ федеральнэ шъольырым хэхээрэ субъектхэм закынфэбъазэмэ, региональнэ финансхэм ягъээзкон анах дээгью зыщызэхшагъэу къыха- гъэштигъэзэхэр ари. Промышленнэ производствэм хэхъоныгъэу ышылхэрэмкэ мы аужырэ ильяситүм къыкъоң республикэм пэргитнгыгъе ыыгъ. 2007-м къыщыублагъэу 2015-рэ ильясым нэс промышленнэ производствэм индекс фэди 2,3-кэ нахышу хуугъэ. Аужырэ ильяс 9-р пштэмэ, республи- кэм ежжихахъохэр фэди 4,3-

кэ нахышу хуугъэх, феде- ральнэ гуччэм къыкъырэ ахь- щэ 1эпилэгъур (дотациер) про- цент 61-рэ хуущтыгъэмэ, про- цент 38,2-м нэс къырагъэыхын альэхыгъ.

Сомэ миллиарди 5 хъурэ дотациер регион 20-мэ аты- рагощэхт. Анах ахьшэшхо зэрэтиштэх Ненецкэ автоном хэхэр — сомэ миллион 349,9-рэ, Тамбовскэ хэхэр — сомэ миллион 349,7-рэ ыкы Ленин- градскэ хэхэр — сомэ миллион 348,3-рэ.

(Тикорр.).

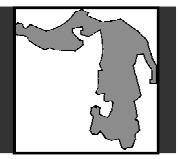
Дэгьююю фэхээзжигъэхэм къыкъэлтыкъо...

Федеральнэ бюджетым къыхэхыгъэ дотациеу сомэ миллион 210,5-рэ хуурээр Адыгэ Республикэм кыыкъэлтигъ.

Адыгэим финансхэмкэ и Министерстве кызызэрэштэгъэх, чылпэхэм социальнэ- экономическэ хэхъоныгъэу ашыгъэхэм язэфхыыжъ къы-

дыхэлтыгъэу анах къэгээ- лэгъон дэгью зиэ субъектхэм сомэ миллиарди 5 аты- рагощагъ. Къыблэ федеральнэ шъольырыр пштэмэ, Ады-

АДЫГЕИМ ЩЫХЪУРЭ-ЩЫШІЭРЭР

Миллиони 4 фэдиз пэуагъехъагь

Гриппыр ыкчи пэтхъу-утхъур кыззэузыгъэхэм япчагъэ хэхъуагъэми, вирусым пэшүеклорэ препаратахэм Адыгэ Республикэр ашыкIэштэп.

Адыгейм псаунтыгъэр къэххү-мэгъэнимкэ иминистре игудаэз Галина Савенковам кыззэриуагъэмкэ, медицинэ мас-

кэхэу, вирусым пэшүеклорэ препаратахеу ыпэкэ ящыкIэгъэн альэкъышт іепчIэгъанэр зэра-гъэгъотын сомэ миллионы

3-рэ мин 847-рэ пэуагъехъагь.

— Непэрэ мафэм ехъултэй псаунтыгъэр къэххүумэгъэним истационар учрежденихэм сомэ миллионрэ мин 742-кэ, аптекхэм — сомэ миллионы 2-рэ мини 132-кэ вирусым пэшүеклорэ препаратахэр алэ-кIэдгъехъагъэх. Мы уахтгэм ехъултэй лабораторнэ ушын-хэмкэ агъэунэфыгъэу зиэб-гырэ гриппыр къеузыгъ, эстэумки пэтхъу-утхъумкэ ыкчи гриппымкэ сымаджэхэрэ япчагъэ эпидемическое гүнап-къэм нахь макл.

Республикэм щыпсэхэрэ цыфхэм гриппыр къямыгъэ-кынным пае прививка зэрэшыгъэм ишуагъеки гумэнгъю щымыгэнэу специалистхэм ало. Адыгейм щыпсэхэрэм ашы-шэу процент 40-мэ вакцине зыхарахъэлхъагь. Арэу щыт нахь мышлэми, кIэлэцыкыу йы-гыпIэхэм ыкчи еджалхэм температурэу ачIэтын твэс-нэгъэм иучрежденихэм япа-зхэм анаэ зэрэтирагъэтэн фаер зыагъэгъупшэ хъущтэл.

(*Тикорр.*)

Урысыем и МЧС Адыгэ Республикэмкэ и Гъэлорышлэпэ шхъялэ илофышлэхэм макъэ зэраагъэлурэ ыкчи ахэр кыззэраугъоихэрэ шыкIэр тыгъэгъазэм и 7-м ошлэ-дэмышилэу аупльэкгуль.

Урысыем и МЧС Адыгэ Республикэмкэ и Гъэлорышлэпэ шхъялэ, федеральнэ учреждение «Урысыем и МЧС Адыгэ Республикэмкэ и Гъэлорышлэпэ шхъялэ и Гупчэу цыфхэр чылгэ зэжкухэм арызышыжырэм», федеральнэ къэралыгъ учреждение «Фед-деральнэ мэшлэгъэлосэ къулыкум Адыгэ Республикэмкэ иа 1-рэ отряд» ялофышлэхэм макъэ зэраагъэлурэ, ахэр кыззэраугъоихэрэ шыкIэр аупльэкун фаеу зыкIэхъугъэр Адыгэ Республикэм ичыюопс изытет мы аужырэ мафхэм кыззэрэзэхъагъэр ары.

Упльэкуным кыззэригъэлэгъуагъэмкэ, шап-хэхэм адиштэу зиггүү къэтшыгъе къулыкуюхэм ялофышлэхэм мы мафэм макъэ арагъэлур, агъэнэфэгъэлэ пальэм ахэр къээрэугъоихъэр, документхэм ягъэхъазырынкэ хэукуноигъэхэр къыхагъэшыгъэхэп.

ПшIэн фае

Ныбжь зиэхэри, кIэлэцыкIуухэри кын зыхафэхэкэ, гү-зэжкогуу номерхэм мобилин телефонкэ узэраратеошт шыкIэр ашлэн фае. Ар бэмэ ашлэрэп ыкчи цыфыр кызыштэкээ зэкIэри щэгъупшэш, тэрээз зекирэп.

Анахь къулыкуюхэм шхъялэхэр: **мэшлэгъэкIуасэхэр — «101»-рэ, «010»-рэ, полицье — «102»-рэ, «020»-рэ, іэпIэгъу псынкээр — «103»-рэ, «030»-рэ, газ къулыкьюр — «104»-рэ, «040»-рэ.**

Урысыем ошлэ-дэмышилэ юфхэмкэ и Министерствэ и Гъэлорышлэпэ шхъялэу Адыгэ Республикэм щылэм «ицыхъэ-шэгъу телефон» — **8(8772)56-80-78-рэ**. МЧС-м ялофышлэхэм афгъэхъыгъэ даохэр дежурнэм зэритхырэм имызакуу, цыфым ипсаунтыгъеки, ишылэнтигъеки щынагъо кышхарьхъагъэ-ме арион ылъэкышт.

Къушхъэм куагъэу іэпIэгъу зищыкIаагъэр телефонуу **8-928-462-05-45-м** терээ. Чэхи мафи зэпымыу Адыгэ льыхъон-къэгъэнэжын отрядым иоф ешэ.

Джащ фэдэ подразделение Мыекууапи ёыл, номерэу **8-928-239-05-80-мкэ** макъэ ябъэлун пльэкышт.

Ахэр шыуфэмыгъэхъугъэхэмэ, льыхъон-къэгъэнэжын от-рядым и оперативнэ дежурнэ макъэ ежкугъэу телефонхэу **8(8772)52-32-01-мкэ** и **56-19-11-мкэ**.

Республикэм имуниципальнэ образованихэм зээки дежурнэ-диспетчерскэ къулыкуюхэр (ЕДДС) ашылэх (зэпымыу иоф ашлэ):

къалэу Мыекууап и ЕДДС — **8(8772)52-61-12-рэ**; Мыекьопэ районым и ЕДДС — **8(8777)75-20-12-рэ**; Джэдже районым и ЕДДС — **8(8777)99-71-12-рэ**; Теуцожь районым и ЕДДС — **8(8777)29-73-68-рэ**; Адыгэкъалэ и ЕДДС — **8(8777)29-25-25-рэ**; Тэхъутэмийкэ районым и ЕДДС — **8(8777)19-66-66-рэ**; Шэуджэн районым и ЕДДС — **8(8777)39-21-12-рэ**; Коххъэблэ районым и ЕДДС — **8(8777)09-27-51-рэ**; Красногвардейскэ районым и ЕДДС — **8(8777)85-31-12-рэ**.

ИшыкIэгъэ специалистэу іэпIэгъу кыпфэхъуштыр къых-

хыннымкэ къэгъэнэжын къулыкуюхэм тэрээз зуузыэрэ-джешт шыкIэр ыкчи къэбарэя япоштыр пшIэн фае:

- пфэлъэкыштмэ, ор-орэу телефоным төу;
- кIэкIэу, зэхэуугуфыгъэу кыулахъулагъэр ял;
- узыдэшыэ чыпIэр тэрээз ял (*адресыр* и *кыззэрааш-жынэу* пэмчыжъэу щыт *псэолъэшыгъэхэр*), пцэ, уителефон иномер;
- упчIэу кыуатыхэрэм яджуапхэр ятыжых;
- трубкэр умыгъэтэлтыжь операторым кыпфимыдэу;
- пшIэнхэ фаеу кыуалыгъэхэм уашшомык.

Республикэм ишьолыр гүэжкогуу къулыкуюхэм зэкIэми зы номерэу **«112»-мкэ** укыщдажшүүнэм иоф пхырышыгъэнэм Урысыем и МЧС и Гъэлорышлэпэ шхъялэу Адыгейм щылэр мы уахтэм ыууж ит.

ІЭШҮҮНЭ Сусан.

Кымафэм идэхэгъу

Тызэжгээ кымафэр Адыгейм къэсигь. Апэрэ мафхэм къащыублагъэу псынкэу ом изытет зызэблихъоу, ос къесэу ригъэжьагь.

Адыгэ гидрометеорология Гупчэм кыззэртигъэмкэ, тэ ти-шольыркэ тызэмсэгээ градус чызэхэр арктическэ жылм кытфихыгъ. Мы тхъамафэм чылээр градус 18,8-м нэсэу термометрэ кызыщигъэлэгъошт чылэхэр щылэх. Ар анахьэу къушхъэчэгъ станицэу Дахъом, поселкэу Гъозерыпл. Мэфэкум, тыгъэгъазэм и 8-м, Мыекууап чылэу щылээр градус 16-м нэсэу къеъхыщт. Зыгъэсфыгъо мафхэмси ос къесэшт.

Чыгъхэр фыжыбыззэу осым кыфэпагъэх. Кымафэм идэхэгъу нэр егъегушо. Чэфыгъом сабийхэр зэрхэхэх. Ау гумэкы-

гъоу къызыдихырэри маклэх.

Гъогу лумылхэм апкэ къикылэ, машинабэ зэутэкы. Гъо-

кодагъ, 10-мэ шьобж хъильэхэр атешагъэх.

ІЭШҮҮНЭ Сусан.

ЧЫОПСЫМРЭ ПСЭУШХҮЭХЭМРЭ

Мэзыкъохэр бэгъожьыщтых

Аужырэ ильэсхэм Кавказскэ биосфернэ заповедникым мэзыкъохэр макъэ дэдэу щальэгъущтых. Тапэкэлэ ахэр мини 3 фэдиз хъухэу заповедникым ыкчи ашкы пэблэгъэ чынальхэм ахэсигъэх. Мы лъехьаным мэзыкъохэр япчагъэклэ 260 — 280-рэ фэдиз мэхъухэу специалистхэм къало. Зэрхъурэмкэ, псаоу мэхъэм ахэсигъхэр псэушхъэхэм азыпшлан.

Арэущтэу зыкIэхъугъэм ушьхагъу гъэнэфагъэ ил. 2012-рэ ильэсхэм Кавказскэ заповедникым псэушхъэхэм зэ-пахырэ узэу «африканская чума» зыфилорэр кынэсигъягъ. Сыдигъу ашкшольыр инхэр къызэлтиубытхээз, псынкэу зеушшомбгъу. Мэзыкъохэр нэмэйк псэушхъэ лъепкэ пст-еумэ анахыбэу тимэхэм ахэсигъэхэр зы ильэсхэм ашамылэгъужыхэхъагъэ. Ады-

гейм изакьоп, 2013-рэ ильэсхэм ыкчи зэрэ Къохъэлэпэ Кавказэ ахэр щыгъотыгъоягъэх.

Ветеринархэм псэушхъэхэр къызэтирагъанхэр ашлонгъо ветеринарнэ тофхъэбзабэ аршылгагъ, зэпахырэ узэрэ зе-зыхъэхэрэх нахь макъэ зэр-шынхэу аукъихыу хугъэ. Мэзыкъохэр шлэхэу мэбагъохэм, щырхэр бэу къафэхъухэхъагъ, сыйд арашлагъеки зэрэ-

лэхэрэр зыми къыгъеуцун ѿльэкыгъэх.

Арэущтэу щытыгъэм, тызэхэт ильэсхэм мэзыкъохэм мэзхэм кыззэрэгъэзжырэр Кавказскэ заповедникым илофышлэхэм къагъэнэфагъ. Ахэм заповедникми ашкы пэблэгъэ шьольырхэм псэушхъэхэр къаххэхъожыгъэхэу ало, ау чылээлэстэу ахэр джыри ашылгъэлэгъухэрэх.

— Заповедникым итыгъэ-къокылэ, икъыблэ ыкчи итыгъэ-къохъэлэпэ лъэнкъохъэм псэушхъэхэр къаххэхъожыгъ. Япчагъэхэр мыйбэми, ахэр туристихэм шаклохэм ашкы пэблэгъэ шьольырхэм ашкы пэблэгъэхэр, ау темыр шьольырхэм ахэр джыри зыми щильэгъухэрэх, — къало заповедникым инспекторхэм. — Япчагъэхэр ахэр зэрэмакъэхэм къыхэлэу осым къытырагъэнэр бжье лъэуж-

хэмкэ зыфэдизхэр къэльтигъай. Заповедникым икъэу-хъумакъохэм ашкы пэблэгъэзжырэм икъэу-хъумакъохэм къаулахъулагъэр ял.

Заповедникым къыпэблэгъэ чыгъхэм ашылгъэхэм къыззэрэхэр ахэр джыри зыми щильэгъухэрэх, — къало заповедникым инспекторхэм. — Япчагъэхэр ахэр зэрэмакъэхэм къыхэлэу осым къытырагъэнэр бжье лъэуж-

хэмкэ зыфэдизхэр къэльтигъай. Заповедникым икъэу-хъумакъохэм ашкы пэблэгъэзжырэм икъэу-хъумакъохэм къаулахъулагъэр ял.

Заповедникым къыпэблэгъэ чыгъхэм ашылгъэхэм къыззэрэхэр ахэр джыри зыми щильэгъухэрэх, — къало заповедникым инспекторхэм. — Япчагъэхэр ахэр зэрэмакъэхэм къыхэлэу осым къытырагъэнэр бжье лъэуж-

(*Тикорр.*)

ПЭНЭШЬУ Сэфэр

Шы дэхэмьичь

Рассказ

титло тизакъоу рестораным тыччесэу тыкъээзыльгъухэрэм сяяэрэ сянэрэ къазыраотэжъырэм, боу пхашау къисчилыных.

— Адэ, уфэмыеемэ, егъэзыгъе юф хэльэп. Сэ къысчихууцтыгъэр шу дэдэ сюольгэгъо ары шхъаем... — Шыхам игүшүйэ ныкъокъаю зызэпгъеум, Бэлэ еупчыгъ:

— Сыда, Шыхам, укызщыхууцтыгъе мафэр Мыекъуапэ зыкъыщыхгэбъеунэфыкъыщтыр, унинбджехуухэр уигъусэхэу къуаджэм шыхгэбъеунэфыкъимэ нахышуба?

— Нахышуу, нахь дэимкэ сэ сыйкъоупчылыгъе, — къызпугубжыкъигъ Шыхам. Аудысэу пшашау зэрэдэгүүцьыагъэм рыхгэбъоу нахь къеушьебыгъ. — Зыщымыгъэгъупш джы хэзгэеунэфыкъыщтыр адэрхэм зэрафэмэдэр, ильэс пшыкъуй сыйзэрхуугъэр. — Ашт пыдзагъе, зыки Бэлэ емыжэгъахау, Шыхам урыс орэдир къыхидзагъ. — «В жизни раз бывает восемнадцать лет». Арышь, сыйзиафэр ильэс пшыкъуй сыйзэрхуугъэр зыщыхгэзгэеунэфыкъирэ мафэр сыйгу къинене ары. Къуаджэм шыхгэбъеунэфыкъикъа сайд угы къекъыжыщтыр, а синьбджехуухеу зыфаплохэрэ шхэнхэ, ешъонхэ, къысчихуунхэшь, зебгырыкъыжыщтыр. Арырэ рестораным орэд дахэу оркес-

тром къыригъаорэм уедэлоу, ош фэдэ? пшашау дахэм зачори укыдашьюу уччесынмэ зыкли зэфэдэп.

Хэт ныбжыкъе аш фэмыештыр? Ежь Бэли ар шоигъоджэштэп, ау ешхэхэу, ешхэу рестораным чэсчэ зыхукъе къэзьшлэжынхэ горэм къызэрильгэштхэ закъор арэл зэгупшицын фаер, чэшчим къетин хүмэе тидэ шылэштхэ. Хаяу, рестораным хыаклэш зэрэхтыр ымышлэк арэл, ау клаалэу зыгу урихырэм, зигустырыгъом ыгу къынфекъыщтыр къэшлэгъуай, етлани аркъим зэкигъэлплихыагъе зыхукъе.

Шыхам, угу хэмигъе, пшош гъэхху гүсэ сыйкъоупфекъууным сэри сыйзэркэхэлпсырэр, ау къыослуагъи, сяяэрэ сянэрэ зашлэжырэм къызэрсэгбужыщхэм изакъоп, нэмыкъеу къыдэллытэгъэнхэ фаехэр шылэх, — ыгу химигъэкы шоигъоу Бэлэ клаалэ елсэккүүз къызэхишикъынэу елзэгъеми, Шыхам ашт нахь фэшнэгъигъе:

— Ашыгъум уятэрэ уянэрэ алтапсэ уимыкъе, уянэ иджэнакэ пыгъеу акъерис, сэ сыйкъызыхуугъе мафэр къиздээгъэмэфекъын пшашау пас сыйкъэнэштэп, — ытуу Шыхам къызщыльетэгъе, унэм икъижы-

нэу зежьэм, «Шыхам, Шыхам», ытуу Бэлэ зыкъелэджэм, къызетеуцаагъеп.

Ашт къыгъэгумэкъигъ Бэлэ. Зэрэклэлэ лъэгъупхъэр, пшашау фыреплэкъирэр зэрэбэр зыдишлэжъеу Шыхам къелэ паг, шхъеэшлэш. Зи архийн къызгээзын зэрилэкъыщтыр. Гүсэ фэххуун пшашау пас къемынэштэу зэриуагъери щигъээзыгъуай. Сыд ишылэжъя ыгу хэлпэлэгъе клаалэ къызщигъэзерэм!

Анахь къыпблэгъе цыфыр зышокъодыгъэм, хъадэ изыхыгъэм фэдэу Бэлэ нэшхээгъ Шыхам икъижъи, янэ зерис унэм къызегъэзэжым. Пчыхъэшхъашхэ ригъэшымэ шоигъоу ныр гулагъе, ланэ къыфызэуихыгъ, ау Бэлэ шхынным хъатэу хэмийнэу зыпэкъыжым, Сафыет къэгумэкъигъ:

— А нынэ, адэ зи пшыгъахэг, сайдэу учэфынчя, узывгъэгумэкъирэ шыла? — Ашт къеллыкъоу ежь ныр зэнэгүрэри ишшашау къыфихигъэпсигъ. — Имшэнэштгэгъеу сидэу шлэхуу Кыщыкъомэ якъалэ пчыхъашхэе икъижыгъя?

Бэлэ къышаагъ янэ зэгуцафэрэр, ау еуцоллэжынэу фэгъягъ. Шыхам зыкъыфигъегуси зыкъикъыжыгъэр риоштугъэ. Тельхъаплэ ышыщтыр

къыфемыгъотэу Бэлэ тэклурэ зиэжагъ.

— Сыгу хэзигъэкъигъи щылэп, — ыуагъ Бэлэ янэ зэригъапцээрэр зэrimыпэсъжэуынэу занкъеу къемынпльшшоу.

— Сшъхэ тэклү мэузы, къызгурмынэу моу зыгорэу сищыт, зыми сыгу елурэп. — Ашт пигъэхъожыгъигъ ныр Шыхам зэргүцэфагъэр имыхъакъеу къыщигъэхууным пае. — Силоф зытэтир зыфыхэсэгъэпсийн, ыгу къисэгъу, «зыгъэхъуж» ытуу Шыхам икъижыгъигъ.

— Ар дэй, — ным ышошьхууць. — Кли голь, зыгъэпсэф, пкэкъынки мэхъу.

Азыфагу ит унэ цыкълоу ежь Бэлэ зэрэлтырэм кли, ашт ит пэлкорым зыхигъэкъагъ. Гупшисэу щылтыгъ. Шыхам къыриуагъэхэр ышхъе щызэпэкъэхъыщтыгъэх. Анахьэу ыгу итыхъагъэр «Сэ сыйкъызыхъуугъе мафэр къыздээгъэзэгъэмэфекъин пшашау пас сыйкъэнэштэп» зэриуагъэр ары. Ар ашт ыгу-ымыоми, ежыри ехъэрэхъышжырэп Шыхам къызэрэдэхъущтим, щыгъуаз «неущ» ыуагъэми ыуж къинханхэ фалэхэу зыгу рихырэ пшашауэхэр къуаджэм зэрэдэхсэм. Арышь, губжыгъэм хэтэу къыщигъэзынэм зиригъэгъэштэп. Аloba адигэмэ ер къызэркыирэр къенкэ занэу. Къыхакы шу зэрэлтэ-

гъурэ ныбжыкъитум зызэфагъэшлэжъеу алоэ, яшулъэгъ иуданэ зэпчычэу, зэшлокодыххэу. Ар ежьыми къехууллэн зэрилэкъыщтыр ышхъе къызеом, Бэлэ къыкъигъэштагъ. «Ашт нахь хэмийлэу шу слэгъурэ клаалэр чэссынэнэу?!» ытуу ыгукъе къэкууагъ. Сыд ишшыт, ышшытими ар къемынхууллэн пас хэкъыпшэу щылэп егупшисэу ригъэжъагъ. Ныр къыфэгумэкъеу ыдэж къызехъэм, Бэлэ игупшисэ зэпчыгъэгъ. Илэлаплэ къэтгыси, ыэ шьабэу ышхъашь, ынэгушьомэ ашифээз къеупчыгъигъ.

— Шхъеузыр, зыми угу зэрэмьищтыгъэр пкэкъыгъэба, сипшашь?

— Хүгъэшхо щылэп, нан, — Бэлэ янэ ыгъэгумэкъинэу фэяягъ. — Адэ упсау зэпчыщт пшошла, пшхъе узээу, угу мышоуи къихээкъыщт. Ахэри склэкъынх, умыгумэкъ.

Ным хилюхъэгъе хъатэ щылэп. Ишшашь ыгу къызэрэфгъурэр къыхэшхэу къыфызэлпэлэкъызэ унэм икъижыгъ. Бэли игупшисэ пидзэжъигъ. Шыхам гүсэ фэхъуным ыгукъе къешлүгъэхагъ, джы къыфемыгъотштыгъэр Мыекъуапэ зыфекъон фэдэ ушхъагъоу ышыщтыр ары. ыгукъе бэмэ зальээсэм анахь хэкъыпшэу къыгъотыгъэр гъезетым итэу ылзэгъугъэ мэкъэгъэлур, Мыекъопэ технологическе университетын чахъэхэмэ зышоигохэр ашт фэзигъэхъазырыт курс къызэуахынэу зэритхагъэр ары.

(Джыри къыкъеллыкъыщт).

Кіләцьыкъухэр тинеуущырэ маф

(Икъеух.)

игъэкъотыгъе къыщиуагъ адигэ литературэр зыщыи ильэс 80-м ехъурэм къыкъоц титхаклохэм, тиусаклохэм якъэлэмып къыпкыкыгъе юфшагъе щылээр зэрэмьимакъэр, ашт уигъэгушонеу зэрэштыр. «Адигэ кіләцьыкъу литературэ тилагъэп, тилэп» тозэ тхъаусыхэ тэшьими, ар тэрээп. Тил, тилагъ, непи мытхэхэу, къыдамыгъэкъе щытэп. Хъаткъо Ахмад къышгэжъагъэгъе Кілэрэшэ Тембот, Цэй Ибрахимэ, Еутых Аскэр, Жэнэ Кырымызэ, Мэшбэшэ Исхъакъ, Бэрэтерэ Хъамедэ, Къумпъыл Къадырбэч, Цуекъо Джэхъфар, Кощбэе Пшымафе,

нэмыххэми ашлагъэр макъэп. Непэ, ылшэекъ къызэрэшыс-иуагъеу, титхъаусыхэним тилоф тетэп, хэдгэхъоштим тегупши-сэнэу тызэрэугоигъ. Адигэ гупшиакъи, шэнэгъи алтыгъэлэссын фе къыткэхъухъэрэ ныбжыкъеэхэм. Мы юфыр нэмыхкъ районхэми ашыптыдэшт. Ишшашау къекъон мэхъанэ илэтийтэ, — ытуу аш.

АРИГИ-м литературэмкэ иотдел ишлэныгъэлэххэм до-кладхэр къашыгъех: Мамый Руслан «Ныбдэгъу афэхъугъ. Хъакъун Заремэ итхылыкъеу «Ныбдэгъу къысфехъу» зы-филорэм темэ шхъаалу къылэтихэрэр», Шхъэлэхъо Дা-

льыр, ахэр ублэпэ классым ашызэрэзэрагъашлэхэрэр», Плэлко Сусан «Мэшбэшэ Ихъакъ итвorchествэ кіләцьыкъу литературэм чыпшэу щиубытырэр», Оркыжъэкъо Зарем «Тисабыйхэр плүгэнхэмкэ Шэлко Абрек итхыгъэхэм мэхъанэ юлэр», Едыдж Фатим «Кошбэе Пшымафе ирассказхэм кілээджахъохэр зыфагъа-сэхэрэр», Цэй Нэфсэт «Адигэ жэрило народнэ творчествэмрэ Хъадэгъэлэ Аскэррэ», Курж Марин «Ублэпэ классым адигэ кіләцьыкъу литературэм чыпшэу щиубытырэр».

Красногвардейскэ районым адигабзэмрэ литературэмрэ ашызгъэхъыре кіләзгэдажжэхэр иэнэ хураем хэлжъагъэх. Ахэр Шэуджэн Джантыгъ «Жэрило народнэ творчествэмрэ кіләцьыкъу литературэмрэ», Машүэ Зулим «Жэнэ Кырымызэ икъеллэцьыкъу тхыгъэхэм плүнгэгъэзэнэгъеу ахэ-

джеукъэхэм къашлэкъигъе юрыуатхэхэм къатегушиагъ. Улэпэ кіләцьыкъу ыгыыпшээрэ тхыльеджаплэмэр ялофышлэхэу Хъухъол Саниятэр Гъубжъэкъо Фатимэрэ адигэ кіләцьыкъу литературэм мэхъанэ илэм къатегушиагъэх.

Икъеухым Мамый Руслан зэфхэсийгъе къышыагъ ыкыи иэнэ хураем хэлжъагъэхэм тхъашууэгъэпсэу къариуагъ. Нэүжкүм гурит еджаплэм ипашэу Хъуажэ Фатимэ Ожъ Аскэрбий ихъакъе юрхыгъа-гъэхэр адигэ шхыныгъо зэмьлэуэжъохэр зытет ианэм ригъэблэгъагъэх.

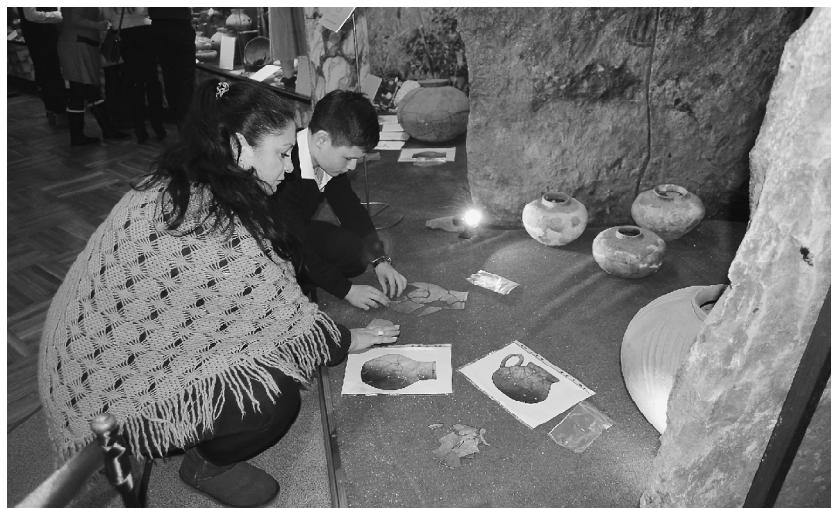
ШЭКЮ Мир.

 КІЭЛЭЕДЖАКОХЭМРЭ ПГУНЫГЪЭМРЭ

Тарихъыр зэрагъашэ

Адыгэ Республикаем и Лъепкъ музей тыгъуасэ зэхэхьэ гъэштэпъонхэр щыкъуагъэх. Кіэлэеджакохэр къэгъэльэгъонхэм яплыгъэх, яшэнныгъэ хагъэхъоным фэш тарихъ пкыгъохэм язытет зышагъэгъозагъ.

Мыекъуапэ ия 34-рэ лицей икілэеджакохэр пэсэрэ лъэхъаным адыгэхэм къошынхэр зерашытгъэхэм къупчагъэх. Музейм археологиемкіэ икъутамэ шэнныгъэмкіэ илофыштэхэу Тэу

Аслын, Къоц Асыет, Елена Шаповаленкэр тарихъ пкыгъохэм якъэбархэм къатегушыагъэх.

Пшахъом, ятлэм, псым ахэпшыкын пльэкъыщтхэр зэрагъапшэхэз, къошынхэм шыкъеу къа-

фагъотыщтыр къыхагъэшыгъ. Кіэлэеджакохэр сурэтхэм яплыгъэх, къошынхэм теплъеу ялэн алькъыщтыр пшорыгъэшьеу зэрагъашэштагъ. Сурэт упкітэгъэхэр зэхагъапкіэхэз къошынхэм афэдэхэу ашытгъэх.

Географиим имэхьани игъэкъотыгъэу тегущыагъэх. Къухъэхэр хым чыжъеу хэхъагъэхэш, нэпкъым нахь псынкъеу къызэреклужыщтхэм, мыгъошнхэм, фэшхъафхэм кіэлэеджакохэр акъеупчэх. Кіэлэегъаджэхэмрэ музейм илофыштэхэмрэ джэуап

зэгъэкъуагъэхэр къатыжыхъ. Сурэтхэу Василий Якштес хъугъэшагъэхэр уахътэм хэмэкіокіэнхэм фэш сурэтхэр еуъвоих.

Музейм ичіхъаплэ кіэлэеджакохэр чынэ щешагъэх. Тэу Аслын чынэм ехылгэгэ къэбархэр үлпкіеу къытогъагъэх. Осхъотышхор пэриоху къафэмыхъо джэгүкіхэмкіэ зэнэкъохуагъэх. Кіэлэеджакохэр яшэнныгъэ хагъэхуагъэу ягъогу техъажыгъэх.

Сурэтхэр Лъэпкъ музейм къыштетхыгъэх.

 ЕВРОПЭМ ИЗЭНЭКЬОКҮ

Медальхэр дышъэх, джэрзых

Къоцыпіэм ишъхээзкь боевой зэлукіэгъухэмкіэ Европэм изэнэкьюку Грецием щыкъуагъ. Урысыем ихэшыпкыгъэ командэ хэтхэу Адыгэим ибатырхэр апэрэ чыпілэхэм афэбэнагъэх.

Ильэс 16 — 17 зыныбжхэм язэлукіэгъухэм Роман Лепшиныр ахэлэжъягъ. Отэгүүгъэ зэфэшхъаф зинэхэм якуп кумитэмкіэ джэрз медалыр къыщихыгъ. Хэгъэгүхэм якомандэхэм язэнэкьюку Урысыем ящэнэрэ чыпілэх къыщидыхыгъ.

Хъаткъо Инал ильэс 18 — 20 зыныбжхэм кумитэмкіэ янэкьюкугъ. Урысыем ихэшыпкыгъэ командэ дышъэ медалыр къыфагъашошагъ. Нэбгырэ зырызхэм язэлукіэгъухэм И. Хъаткъом джэрз медалыр къащидыхыгъ.

Адыгэ Республикаем икілэццыкъу-нубжыкъе спорт еджаплэ N 2-м, пащэр Хъот Юныс, Р. Лепшиныр И. Хъаткъомрэ зыщагъасэ, тренерэу ялэр Хъаткъо Ахъмэд.

2015 — 2016-рэ ильэсхэм Хъаткъо Иналрэ Роман Лепшиныр Европэм изэнэкьюкухэм, дунээ зэлукіэгъухэм ахэлэжъягъ, медальхэр къыдахыгъэх. Тиспортымен нубжыкіэхэм шэнышу зэрафхэгъуагъ, зэнэкъохуэм ахэлэжъэнхэу гьогу зытхэхэкіе, адигэ бирракыр зыдаштэ, гъэхъагъэу ашыгъэм ру-гушохэзэ Адыгэ Республикаем ибатыркъ агъебыбатэ.

Хэгъэгү ўкын дунээ зэлукіэгъухэм ахэлэжъэнхэу тиспортымен нубжыкіэхэм загъэхъа-зыры, — къытиуагъ Урысыем, Адыгэим язаслучженэ тренерэу Хъот Юныс. — Тибатырхэм спортышхом гъэхъагъэу щашыгъэр Адыгэ Республикаем ия 25-рэ ильэс фагъэхы.

Сурэтхэр: Хъаткъо Инал, Хъаткъо Ахъмэд, Роман Лепшиныр.

КАРАТЭ

Алексей Саламатиным фэгъэхыгъэ шэжь зэнэкьюкухэу каратэмкіэ Мыекъуапэ щыкъуагъэхэм Ставрополь къикыгъэ клахэм кубокхэр, щытху тхылхэр къаща-дахыгъэх.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурый.

Зэхэзыщагъэр
ыкыи къыдэзы-
гъэкъыэр:
Адыгэ Республи-
кэм лъепкъ
Юфхэмкіэ, Іэкыыб
къэралхэм ашы-
псэурэ тильэп-
къэгъухэм адиряиэ
зэпхыныгъэхэмкіэ
ыкыи къэбар
жъугъэм иамал-
хэмкіэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стяинскэр, 236

Редакциер
зыдэшыэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъяїэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкъыж зы-
хыре секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышаушыхыты-
гъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Юфхэмкіэ,
телерадиокъэтын-
хэмкіэ ыкыи зэллы-
Іэсикіэ амалхэмкіэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыпіэ гъэйоры-
шапл, зэраушыхы-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкіэмкіи
пчъагъэр
3661
Индексхэр
52161
52162
Зак. 837

Хэутыним
уздыкъэтхэнэу Ѣыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
Зышыкъэтхэгъэх
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шхъяїэм
иуадзэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор
шхъяїэм
игуадзэр

Мэшліэкъо С. А.

Пшъэдэкъыж
зыхыре
секретарыр
Хъурмэ
Х. Х.

